

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2025-378

22.4.2025

KLP Skadeforsikring AS

Motorvogn

Uriktige eller ufullstendige opplysninger om tidligere skade? – fal. § 8-1 4. ledd.

Etter et uhell i februar 2024 meldte sikrede om skader på bilen. I skademeldingen ble det krysset av på «nei» på spørsmål om tidligere ureparerte skader. I forbindelse med utredning forklarte sikrede at han hadde fått en skade på samme sted på bilen i desember 2023. Denne skaden hadde sikrede selv utbedret med oppretterverktøy, men han forklarte at det nok kunne være en svakhet etter en slik utbedring. Utreder snakket med motpart fra skaden i 2023 og fikk se bilder av sikredes bil fra den gang. Sikrede ble konfrontert med bildet og likheten i skaden. Sikrede beklaget og forklarte at han var sikker på at ripene hadde kommet ved uhellet i 2024. Han gjentok at bulken nok lettere kunne sprette tilbake ved en påkjønning. Foretaket avslo erstatning med henvisning til uredelig brudd på opplysningsplikten i skadeoppgjøret. Sikrede var uenig og fastholdt at bilen ble skadet på samme sted to ganger, og at den første skaden var utbedret. Nemndas flertall kom til at sikrede uredelig hadde brutt redegjøringsplikten ved skadeoppgjøret, og viste blant annet til at sikrede var kjent med at det allerede var skade på høyre side bak på bilen som ikke var (fullt ut) reparert da skademeldingen ble inngitt.

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om erstatning for skade på bil under motorvognforsikringen og spørsmål om foretaket er fri for ansvar og kan si opp forsikringsavtalen på grunn av uredelig brudd på redegjøringsplikten for skadeoppgjøret, jf. forsikringsavtaleloven (fal.) § 8-1 fjerde og femte ledd.

Sikredes samboer sendte 5.3.24 inn skademelding til foretaket. Samboeren var forsikringstaker og fører av bilen da uhellet inntraff, mens sikrede var eier av bilen. Etter det opplyste fylte samboeren ut skademeldingen i samråd med sikrede på telefon.

Skademeldingen anga skadedato 2.3.24, men dette ble senere korrigert til 26.2.24. I skademeldingen ble det svart «Nei» på spørsmål om det var skader på bilen før hendelsen (tidligere oppståtte skader som ikke var reparert). Det ble videre opplyst at det oppstod skader bak på høyre side – «bulket bak».

Etter det opplyste var det sikredes samboer som leverte bilen på verksted for taksering. På spørsmål fra takstmannen om skadene på bilen, opplyste hun at uhellet hadde ført til skader på venstre side og på høyre side bak.

Foretaket sendte saken til utredning fordi bilen også hadde hatt en skade på høyre side bak i desember 2023.

Sikrede opplyste i samtale med utreder 18.3.24 at han i desember 2023 rygget på en bil og fikk skade på høyre baksjerm. Sikrede forklarte at han kjøpte opprettersett og selv rettet opp bulken. Det var da ingen skade i lakken eller striper på skjermen. Sikrede har etter det opplyste jobbet som bilmekaniker før han begynte i nåværende jobb. Han driver fortsatt to firmaer, henholdsvis X Bil og

X Chiptuning.

Da utreder og sikrede gikk gjennom bildene fra taksten etter uhellet i februar 2024, bekreftet sikrede at bulken bak på høyre side var på samme sted som skaden fra desember 2023. Fra utreders samtaloreferat hitsettes:

Han mente han hadde fått reparert den, men at område kunne være svakere og at det lettere kunne bli ny bulk der. Stripene på bakfanger og lakkavskalingen var han sikker på kom fra skaden.

Utreder tok etter samtalen med sikrede kontakt med motparten i saken fra desember 2023. Han hadde tatt bilder av sikredes bil etter uhellet. Takstmannen mente at skaden bak på bilen var lik skaden fra 2023. Utreder kontaktet derfor sikrede på nytt og gjorde ham kjent med dette.

Sikrede fastholdt i ny samtale med utreder 5.4.24 at han hadde brukt oppretterverktøy og rettet opp den gamle skaden, og at det ikke var striper i lakken. Samtidig ga han uttrykk for at om foretaket mente at det var slike skader, kunne han akseptere at skaden på høyre side bak ikke ble dekket.

Sikrede ble bedt om å sende over dokumentasjon på innkjøp av oppretterverktøy.

Utreder sendte etter samtalen bildet som motparten fra skaden i 2023 hadde fremlagt til sikrede.

Sikrede fremla deretter bilder av oppretterverktøyet han hadde brukt, og senere også kvittering fra B fra 8.2.24. Sikrede forklarte videre i e-post til utreder:

Når det gjelder likhet ift gammel skade er jeg enig med forsikringsselskapet. Som jeg har nevnt tidligere har det nokk blitt en svakhet mtp gammel skade slik at det skulle lite til for at bulken spratt tilbake ved en påkjønning. Jeg ser også riper på bakfanger på bilen av gammel skade, dette var noe jeg var helt sikker på hadde kommet fra den nye skaden, så dette beklager jeg. Når det gjelder oppretting av gammel skade var det gjort i beste forsøk, bulken kom ut å jeg sa meg fornøyd med det.

Foretaket avsto i brev 17.4.24 sikredes erstatningskrav med henvisning til uredelig brudd på opplysningsplikten ved skadeoppgjøret. Foretaket sa også opp sikredes forsikringer med en ukes varsel, og varslet om at han var uønsket som kunde.

Sikrede krever erstatning for skadene bilen ble påført i uhellet 26.2.24 og avviser at redegjøringsplikten er brutt. Det faktum at det har oppstått skade på samme sted på bilen ved to ulike hendelser, er ikke bevis for at sikrede uredelig har brutt redegjøringsplikten. Sikredes forklaring samsvarer med det faktiske hendelsesforløp. Han har vært åpen om hendelsen i desember 2023, hvor det oppstod skade på bilen, og at han selv reparerte skaden. Sikrede svarte i skademeldingen nei på spørsmål om tidligere ureparerte skader. Skaden som oppstod i desember 2023 ble utbedret og var derfor ikke ureparert. Sikrede har dokumentert innkjøpet av opprettingsverktøyet han utbedret den tidligere skaden med. Det er ikke sannsynliggjort at sikrede bevisst har gitt uriktige eller ufullstendige opplysninger i skadeoppgjøret.

Sikrede bestrider at takstmannen mente at skaden på bilen var lik som skaden fra 2023. Dette var saksbehandlers konklusjon ut fra bilder. Utreder har konkludert med at det ikke kan utelukkes at hendelsen har skjedd slik det er forklart. Sikrede har forklart at han benyttet oppretterverktøy for å utbedre skaden fra 2023, men at det nok ble en svakhet der bulken hadde vært slik at det skulle lite til før den spratt tilbake ved en påkjønning. Foretaket har ikke bevist at dette har skjedd, eller at skaden er lik.

Sikrede har uansett ikke gitt uriktige eller ufullstendige opplysninger bevisst.

Sikrede bestrider at han visste eller måtte forstå at han kunne få utbetalt en erstatning han ikke hadde krav på og anfører at han ville hatt krav på erstatning for skaden fra 2023 om han hadde meldt den til foretaket.

Forsikringsforetaket avviser ansvar og anfører at sikrede uredelig har brutt opplysningsplikten for skadeoppgjøret. Utredning i saken dokumenterte at de innmeldte skadene bak på høyre side av bilen er de samme som oppsto i skaden i desember 2023. Sikrede har gitt bevisst uriktige opplysninger for å få en erstatning han ikke hadde krav på.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om sikrede uredelig har brutt opplysningsplikten for skadeoppgjøret, jf. fal. § 8-1 fjerde ledd, og dermed om foretaket også kan si opp sikredes forsikringer, jf. femte ledd.

Finansklagenemnda Skades flertall, Trine-Lise Wilhelmsen og Trine Vøien, bemerker:

Flertallet mener foretaket må gis medhold.

Fal. § 8-1 fjerde og femte ledd angir:

Gir sikrede ved skadeoppgjøret bevisst uriktige eller ufullstendige opplysninger som sikrede vet eller må forstå kan føre til at sikrede får utbetalt en erstatning han eller hun ikke har krav på, mister sikrede ethvert erstatningskrav mot forsikringsforetaket etter denne og andre forsikringsavtaler i anledning samme hendelse. Hvis sikredes forhold bare er lite klanderverdig, bare angår en liten del av kravet, eller hvis det ellers foreligger særlige grunner, kan sikrede likevel få delvis erstatning. § 4-14 gjelder tilsvarende

I tilfeller som nevnt i fjerde ledd kan forsikringsforetaket si opp enhver forsikringsavtale det har med sikrede med en ukes varsel. § 3-7 annet ledd første, annet og fjerde punktum gjelder tilsvarende.

Det følger av fjerde ledd at foretaket har rett til å avslå sikredes erstatningskrav såfremt

1. sikrede ga uriktige eller ufullstendige opplysninger ved skadeoppgjøret, og
2. var bevisst dette,
3. de gale opplysningene kunne medføre en uberettiget erstatningsutbetaling, og
4. sikrede måtte forstå dette.

Foretaket har i så fall også adgang til å si opp samtlige forsikringsavtaler med sikrede med én ukes varsel, samt nekte fremtidig kundeforhold, jf. fal. § 8-1 femte ledd.

Det første spørsmålet er om sikrede har gitt uriktige eller ufullstendige opplysninger.

I skademeldingen som ble sendt til foretaket var det krysset av for «Nei» på spørsmålet «Var det skader på bilen før hendelsen? (Tidligere oppståtte skader som ikke er reparerte.)». Det var også svart «Ja» på spørsmål om skade «Bak høyre» og under spørsmålet «Fortell oss hva som har skjedd» angitt «bulket bak». Skadene er også angitt i verkstedspesifikasjonen etter uhellet.

Utreder tok opp tidligere skade fra desember 2023 i samtale med sikrede 18.3.24. Sikrede forklarte at skaden var oppstått ved et ryggeuhell, og at han hadde kjøpt oppretterverktøy og selv rettet opp bulken. Han forklarte videre at «Det var da ingen skade i lakken eller striper på skjermen». Sikrede erkjente i samtalen at skaden fra desember 2023 var på samme sted på bilen, samt at område kunne være svakere, og at det lettere kunne bli en bulk der etter reparasjonen. I samtalen opplyste han også at «stripene på bakfanger og lakkavskallingen var han sikker på kom fra skaden».

Sikrede fastholdt i neste samtale med utreder 5.4.24 at det ikke var striper i lakken da han rettet opp bulken etter skaden i desember 2023, men aksepterte at denne skaden ikke ble dekket om foretaket mente det var den samme skaden.

Etter at sikrede hadde sett bildet som motparten hadde tatt av skaden i 2023, erkjente han at han kunne se at det også var riper på bakfanger den gang. Han beklaget at han hadde vært sikker på at ripene hadde komme fra den nye skaden.

Sikrede og mindretallet viser til at utreder i sin rapport uttaler:

Det kan ikke utelukkes at hendelsen har skjedd slik den er forklart

Det er noe uklart for flertallet om mindretallet mener dette tilsier at det ikke er gitt gale opplysninger eller at evt. gale opplysninger ikke er gitt bevisst. Flertallet mener uttalelsen gjelder spørsmålet om det er gitt gale opplysninger. Den refererte uttalelsen er gitt i utreders rapport datert 25.3.24 og basert på sikredes første forklaring. Da utreder i den senere samtalen 5.4.24 informerte om bildene tatt av motparten etter den første skaden, erkjente sikrede at ripene stammet fra den tidligere skaden. Sikrede har derfor selv erkjent at deler av forklaringen – som altså ifølge utreder ikke kan «utelukkes» – er feil. Dette svekker troverdigheten også for den første delen av forklaringen om oppretting, men uansett mener flertallet at formuleringen «ikke kan utelukkes» betyr at sannsynligheten for forklaringen er så liten at det er overveiende sannsynlig at den er feil.

Flertallet mener derfor det er enighet om at bilen hadde striper på høyre side bak da skaden i 2024 inntraff og at det er overveiende sannsynlig at det også var en bulk på dette tidspunktet selv om denne var forsøkt opprettet. Opplysningen i skademeldingen, og senere samtaler med utreder, om at bilen ikke hadde skader før hendelsen var derfor objektivt sett uriktig.

Det andre spørsmålet er da om sikrede gav de gale opplysningene bevisst, det vil si om sikrede var kjent med at det allerede var skade på høyre side bak på bilen som ikke var (fullt ut) reparert da skademeldingen ble inngitt.

Sikrede har forklart at han var sikker på at skadene kom etter den nye hendelsen i 2024.

Samtidig har sikrede forklart at han selv rettet ut bulken fra skaden i 2023 etter at han kjøpte oppretterverktøy til dette formål. Kvitteringen for verktøyet viser at dette ble kjøpt 8.2.24. Den skaden sikrede krever erstatning for skjedde 26.2.24. Da uhellet inntraff i 2024 hadde det følgelig gått mindre enn tre uker fra sikrede rettet ut en bulk på bilen. Bulken var på det samme området av bilen som sikrede i ettertid erkjenner at han ser hadde skader i lakken allerede ved skaden i 2023. Flertallet mener det er svært lite sannsynlig at sikrede ikke så dette da han rettet ut bulken kort tid før hendelsen i 2024.

Flertallet mener det på dette grunnlaget er overveiende sannsynlig at sikrede ga de gale opplysningene ved skadeoppgjøret bevisst. Dette er også i tråd med nemndspraksis i sammenlignbare saker, jf. eksempelvis FinKN 2024-421 hvor nemnda blant annet uttalte følgende:

Spørsmålet er da om sikrede bevisst ga gale opplysninger. Ut fra de fremlagte bildene var skadene på bilens høyre side godt synlige. Nemnda legger derfor til grunn at sikrede må ha vært klar over dem. Sikrede ble spurt om tidligere skader både i skademeldingen og av foretakets utreder, og ga ikke uttrykk for noen form for tvil med hensyn til om noen av skadene på høyre side utgjorde gamle skader, dvs. om skadene måtte tilbakeføres til flere skadehendelser, men ga uttrykk for at alle skader på høyre side var nye skader. Ut fra dette ga sikrede de gale opplysningene bevisst.

Det tredje spørsmålet er om sikrede ved å gi de gale opplysningene kunne få en erstatning han ikke hadde krav på. Dette må besvares bekreftende; det dreide seg om å få erstatning for en skade som ikke var omfattet av forsikringen. Sikrede anfører at foretaket hadde måttet erstatte skaden fra 2023 om han hadde meldt den til foretaket, men i så fall ville sikrede måtte dekke egenandelen. Også under forutsetning om slik dekning ville han derfor få en erstatning han ikke hadde krav på.

Det fjerde spørsmålet er om sikrede «måtte forstå dette». Høyesterett har i HR-2024-989-A avsnitt 39 formulert kunnskapskravet slik:

Det sikrede 'må forstå', er at de bevisst uriktige eller ufullstendige opplysningene sannsynligvis vil føre til en for høy utbetaling dersom de legges til grunn for erstatningsoppgjøret. Kravet er oppfylt når en mulig uvitenhet fremstår som *uforståelig* ut fra en objektiv bedømmelse av de relevante konkrete

omstendighetene. I alminnelighet kan det legges til grunn at dette er tilfellet når forsikringsforetaket har spurt om opplysningene i for eksempel skademeldings- eller tapsskjema.

Flertallet kan ikke se at det er fremlagt dokumentasjon som kan gi en annen troverdig forklaring på de uriktige opplysningene sikrede gav i skademeldingen enn at han ønsket en høyere erstatning enn han hadde krav på.

Flertallet mener etter dette at foretaket i tilstrekkelig grad har sannsynliggjort at sikrede uredelig har brutt redegjøringsplikten for skadeoppgjøret, jf. fal. § 8-1 fjerde ledd. Foretaket er derfor uten ansvar for tapet, og kan si opp forsikringsavtalen med én ukes varsel, jf. fal. § 8-1 femte ledd.

Nemndas mindretall, Hege Sundby, bemerker:

Mindretallet er av en annen oppfatning enn flertallet og mener klager må gis medhold.

Saken gjelder krav om erstatning under motorvognforsikringen, herunder et eventuelt uredelig brudd på opplysningsplikten i skadeoppgjøret, jf. fal. § 8-1 fjerde ledd.

Foretaket har gjort gjeldende at klager bevisst har gitt uriktige opplysninger for å få en erstatning han ikke har krav på.

Mindretallet mener derimot at virksomheten ikke i tilstrekkelig grad har sannsynliggjort at klager bevisst har gitt uriktige opplysninger, og at skaden fra 2024 ikke er identisk med skaden fra 2023.

Klager svarte «nei» i skademeldingen på spørsmålet om det var tidligere oppståtte skader som ikke var reparert. Mindretallet oppfatter at klager på dette tidspunktet mente dette var korrekt svart, all den tid klager selv hadde utbedret skadene fra 2023 med eget dokumentert innkjøpt opprettingsverktøy. Klager har i senere samtaler med utreder uttalt at karosseriet rundt skadestedet muligens hadde fått en svakhet slik at det skulle lite til for at den reparerte bulken spratt tilbake ved en ny påkjenning på bilen. Klager har også senere beklaget at han ikke husket noen riper på bilen fra tidligere. Selv om det senere viste seg at opplysningene klager ga i skadeskjemaet objektivt sett var feil, kan ikke mindretallet se at det er sannsynliggjort at dette er gjort bevisst, jf. foretakets strenge krav til sannsynlighetsovervekt.

Av utreders rapport fremkommer det i tillegg at det ikke kan utelukkes at hendelsen har skjedd slik klager har forklart. Det er videre ikke konkludert med at skadene er identiske, kun at skadene er på samme plass på bilen.

Mindretallet er derfor av den oppfatning at virksomheten ikke i tilstrekkelig grad har sannsynliggjort at klager bevisst har brutt opplysningsplikten, og mener derfor at klager skal gis medhold.

Avgjørelsen er avgitt under dissens.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Foretaket gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Trine Vøien (bransjerepresentant) og Hege Sundby (forbrukerrepresentant).